

Landskap: Skåne Upptecknat av: Amanda Ahesson
 Härad: Bjäre Adress: Vejby, Vejbyskätt
 Socken: Barkåkra Berättat av: Denamma
 Uppteckningsår: 1942 Född år 1883 i Barkåkra

Självbiografi (forts. fr. M. 8527)

Minnen från skoltiden. s. 1-7.
Begravning. s. 8-9.
Ett nidingssåd. s. 10-11.
Djursjukdom. s. 12.
Ett gammalt original. s. 13.

Landskap: *Skåne* Upptecknat av: *Amanda Åkesson*
 Härad: *Bjäre* Adress: *Vejby, Vejbyskätt*
 Socken: *Barkåkra* Berättat av: *Den samma*
 Uppteckningsår: *1942* Född år *1883* i *Barkåkra*

Självbiografi (forts. fr. M. 8527)

Minnen från skoltiden. s. 1-7.
Begravning. s. 8-9.
Ett nidingdåd. s. 10-11.
Djursjukt dom. s. 12.
Ett gammalt original. s. 13.

ACC. NR M. 8532:1.

Landskap: Skåne

Upptecknat av: Amanda Ekstrand

Härad: Bjäre

Adress: Vejby Vejby ställe

Socken: Barkåkra

Berättat av: Amanda Ekstrand

Uppteckningsår: 1942

Född år 1883 i Barkåkra

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Minnen från min skoltid.

Då jag var sju år började jag småskolan.
Den första dagen minns jag ännu så
tydligt, som om det varit i går. Skolsalen
var rätt så stor. En hög, rund ugn hade
sin plats mitt i salen. Vid båda långsidorna
var bänkar placerade. Dessa var så långa
att vi satt ända till åtta i varje bänk.

Bänkarnas bänkar hade sin plats ut mot
trädgården, vi fickor sitta mot vägsidan.
Det var strängt förbjudet att vända på
huvudet och se ut när någon passerade
förbi. Det var ganska svårt att låta bli vid
skolan låg alldeles utmed vägen.

Skriv endast på denna sida!

Den första dagen vi skulle börja var någon av barnens föräldrar med. Jag kom ensam till skolan låg intill kummet. Så satte vi oss tillsammans efter som vi var bekanta och goda vänner. Föräldrarna gingo sin väg utom en man. Han stannade kvar. Han hade följt sin flicka till skolan och både han och flickan gråta. Än torkade han bort tårarna på iig själv, än på sin flicka med en blårutig näsduk. Så skulle lärarinnan sätta oss i ordning, så vi fick våra bestående platser.

Men vad det så, att ingen ville sitta nedst.

Den som en gång fått den platsen fick gärna sitta där och någon av de förmögna barnen vågade lärarinnan ej sätta där. De fingo sitta överst. Men efter som tiden gick och någon kunde vara särskilt duktig, fick den flytta upp. Det var en spore till att vara flitig.

ACC. N.R. M. 8532:3.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

när nu lärarinnor stod och såg över barnen
i tanke vem hon skulle våga sätta nederst, reste
sig mannen och sade i skrytton. Min tår för
lärarinnor ej sätta nederst. Därpå gick hon sin väg.
Det blev jag som fick den platsen. Ännu efter
femtio två år minns jag hur jag hämmades.

Jag gav mig själv löftet att innan jag slutade
min skolgång skulle öcrista platsen vara min.
Det blev så de tre sista åren satt jag örust.

Men det var i folkskolan och det hade varit
många svårigheter innan dess. Där var ändock
ett tiotal flickor att gå förbi. Vår lärarinna i
småskolan var mycket duktig men även
mycket sträng. Öfilar vankades för minsta
förselre och kvassiltomng om ej läran kunde
ordentligt. En gång hade några av oss
flickor blottat ryggs på en gädesgård
vid lekplatsen, det var följande, några stenar

4

ullade mer. Så blev det förbör. Vi stod därande
och bävande. Vårt steaff blev att lägga fingrarna
på katoderna, båda händerna förstas, och så slog
läsaren med rottringen över fingrarna ett
par, tre gånger. Vårst var det för vi drog ju händerna
åt oss efter första slaget, men så lägga fram
dem igen på bordet tills vi föte nog. Blodet
trängde fram i naglarna. Aldrig hördet någon
anmärkning mot sådan bestraffning. Det skulle
väl så vara ansågs det. En gång hade en pojke
gjort något puffens. Han fick sex slag av
rottringen på sina bara ben. Då skrek och
grät både han och alla de andre barnen
Så jag tror nästan läsaren skändes.
Vi fingo sitta allders stilla och raka i ryggen
i de tränga bänkarna. Men det var bra
att vi fött lära oss det för i folkskolan
var det än strängare dit vi komna efter

5
På års undervisning i småskolan. Skolhusen
lägo intill varandra.

I folkskolan hade vi även en duktig men
sträng lärare. Det var kanske nog nödvändigt
för då var jemt om en massa skolbarn.
Skolan var delad i fyra klasser med ett
tjugotal barn i varje klass. Jag minns att
en vinter var vi nitiofjundra barn, vi satt
tre i varje bänk vilka ammar var avsedda
för två barn. Men läraren var duktig.

Här är många av hans elever som kommit
upp sig. Läraren städade själv varje lördag
e.m. skolsalen. Ibland flöt golvet av smuts
och vatten. Tattat förum fanns endast en
mindre förstuga där barnen fingo hänga
sina ytterplagg. I köket stod en vattenkran med
en mugg att dricka av. Lektionerna började
kl. 8 på morgonen och slutade kl. 4 men det var

6
vätte länge måltidsvaster. Någon belysning
fanns ej. På vintern då det började skymma
på e. m. så vi ej kunde se att skina eller dylikt
var det riktigt trefligt. Då gick läraren ner
på kotodena, däruppe skymde det först,
kom ner bland oss och satte sig på en bänk.

Då förberedde han följande dags läsa och
efter det kunde han ibland tala om andra
berättelser vid sidan om ämnet. Det var
mycket intressant. Huvudräkning fingo vi
ofta en måk eftermiddag. På sommaren
tyckte vi ej så mycket om att gå i skolan.

Läraren hade numligen en ganska stor
träsgård och i den fingo vi arbeta jemt.

På kvällen fingo köra ut grus i gangarna
det var ganska strängt arbete vi fick ^{så} ~~luka~~
och galla bland grönsakerna. Vi hade hellre
sett att vi fått leka. Detta var nyttigare.

Det sista året av min skoltid byggdes
när ett par nya fina skolor. Så flyttade
vår lärare till den ena av dem och en del
av oss skolbarn med honom. Men hur fint
och blankt det än var. Tro jag att de flesta
av oss trivdes bättre i den gamla skolan
och saknade den mycket.

Den gamla småskolan är sedan många
år tillbaka nere igen. Den fura folkskolan
när blivit småskola i vilken barnen nu
som för börjar sin skoltid. Men begreppet
överst och nedst i klassen finns ej mera.

Och ej heller tror jag att rottingen valar
över barnes fingrar som för.

Det är nya tider och nya seder.

ACC. N:R M. 8532:8.

Landskap: Skåne
Härad: Bjäre
Socken: Barkåkra
Uppteckningsår: 1942

Upptecknat av: Amanda Ohlsson
Adress: Vejby Vejby slätt
Berättat av: Amanda Ohlsson
Född år 1883 i Barkåkra

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Om en begravning.

För ett femtiotal år sedan sågs det oerhört
mycket ute på Bjäre halvön.
Jag vill berätta en händelse i samband med
superiet.

Min Gudfar var död och mor samt jag bliva
bjudna till begravningen. Det var i vintertid
och mycket snö fanns på vägarna. Dessa voro
flerstädes kantade med höga sten gärdsgårdar
då snön lätt parkade sig. Men hade den varit
varit snöfogde och efter hans död var det
Sönernas skyldighet att se till att vägarna
voro farbara. Men det struntade de i. Istället
sågo de sig fulla redan tidigt på begravningsdagen

Skriv endast på denna sida!

Någon snö blev ej skottad utan likstället satte sig i rörelse. Alla åkte i städer. Likstället var ställt på en kälke. Det var nästan omöjligt att komma fram på vägen. Vi hade en tre kilometer att köra. Den ena staden efter den andra välte ikull. Likstället fick flere män gå vid båda sidor och stötta. Långt om länge nådde vi fram till Grevie kyrka där jordfästningen skulle äga rum. Återfärden gick bra, då var vägen blank och den värsta snön undan. Då vi kommo till sorgehuset såg det bedrägligt ut. Medan vi varit i kyrkan hade elden varit lös. Det hade brunnit i skorstenen. De hemmavarande hade lyckats släcka. Kalkpenn låg dödfull på köksgolvet. Kallt i alla rummen och ingen mat. Endast bänning förus. Jag förstår ej hur de kunde dricka så mycket både män och kvinnor. Långt om länge kom en annan kalkpen så det blev middag. Den begravningen glömma jag ej.

Ett midnagsdåd.

För många år sedan leode här i byn en gammal man som var lam i båda benen. Han kröp på knäna till sitt arbete vilket bestod i att göra västen för vand. Han låg på knä och arbetade lermassan. Därpå fyllde han träformar med lera och stälpte ut dessa på marken till torkning. Ibland ködde hans hustru honom i en rullbär ut till arbetsplatsen. Sedan gick hon på annat arbete. Så fick två ynglingar för sig att driva spektakel med den stackars kryonkingen. De gingo ner till platsen där gubben arbetade, klödde av honom en stråka tjära på hans kropp och rullade honom i tjärsjäder. Därpå lade de han i rullbären ködde honom hem, och så lämnade honom där utan för hjälp lös. Till en guma kom hem från

sitt arbete. Man kan nog förstå Gummens
arbeta med att få mannen ren.

Dagen därpå gick hon till de båda brödernas
hem och ontalade saken. De fick lite
mutor för att det ej skulle bli anmält.

Men för Tiden klagas så mycket på
ungdomen men jag tror knappast att
någon av vår tids ungdomar ville
vara med om ett så fult dåd mot
en värdlös krympling.

Djur sjukdom.

Om sjukdom bland djur vet jag g. mycket mycket om. Dock vet jag att om en ko ger blodblandad mjölk ifrån sig, man då skall låta kon dricka den mjölken och fortsätta att dämed tills mjölken åter är ren. Kan mjölken en fadd sonak ger man kon matört och salt. Om en ko har söriga spenar tager man lite tjock grädde lägger den i stekpannan rör om den tills den är brunnaktig den blir då en bra salva att stryka på spenarna vilka snart läkas. När en gris får rödsjuka skall man ge han brännvin och vanlig torr rödfärg utrörd i mjölk. Då slår det röda rikligt ut så sjukdomen går fort över.

Ett gammalt original

Ola Plank hette han och Ola drömmen kallades han. Klädd i trasor vandrade han ikring här i trakten på 70-80 talet. Han var mycket from. Kom man förbi en kyrka när det var gudstjänst, så gick man alltid in och stod under hela predikan innanför dörren. Aldrig satte man sig ner. När predikan var slut avlägsnade han sig tyst och stilla. Mest gick han barfota. Han hade för sig att han skulle bli påve. Det hade han drömt om talade han, och sedan pågode han vem han talade med, om de trodde att han kunde bli påve. När svaret ja-kande tackade han mycket för trösten, sade någon nej, grät han. Sedan många år vilde den gamle drömmen i graven.